

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

● Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár: negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában, hová a kéziratok címzendők.	Hirdetéseket és nyilvántartási közleményeket a kiadóhivatal méréselt árjegyzék szerint számít fel.
--	--	--

A telepítés.

Nem tartozik az ú. n. »érdekes« kérdések közé s így nyilván igen sokak figyelmét elkerülte, vagy csak futólag érintette az az agrárpolitikai vallástétel, melyet gróf Bethlen András földművelésügyi miniszter tett a tárcája általános budgetvitája során.

Ennek a vallástételnek egyik leglényegesebb hitágazata azon kijelentés, melyet a miniszter az ő telepítési terveire, munkásságára s az ez irányban készülő »telepítési« törvényjavaslatra vonatkozólag elmondott.

Bethlen András gróf budgetbeszédének ezen részlete így hangzott: »Feladataink egyik legfontosabbika kétségtelenül a telepítés. Abban a keretben, melyben az állam e téren eddig is a legutóbbi időkig mozgott, utalhatok arra, hogy az Alföld szorgalmas, erőteljes és alkalmas lakosából kincstári területeken községek létesítettek. A legközelebbi időben egynehány ilyen telepítés van foganatba véve. Utalhatok továbbá a telepítések másik módjára, amelyről eddig szintén nem volt szó, s ez az, hogy a fillokszera pusztításai által tönkrement lakosság számára lakhelyük közelében homokterületek vásároltak vagy bérletük közvetítették és azok szőlőtelepítés céljából az érdekelteknek részletfizetésekre

kiosztattak. És, habár csak kezdetén vagyunk ez akciónak, máris közel 2000 tönkrement család jövője van biztosítva ilyen módon s ezen a téren a magán-tevékenység is megindult. Igen jól tudja a t. ház, hogy Kecskeméten egy »Helvetia« című társulat igen sikerült szőlőtelepítéseket létesített, Zalamegyéből odatelepített lakosok által; továbbá a 40.000 hold Delilati homokterületen szándékozik az államra nem nagy terhet róvó szőlőterületet létesíteni.

Mindez azonban elégtelen a telepítési akció mérvére, de irányára nézve is. Mert ha csak a kincstári birtokokra szorítkozunk, nem találunk elég vízmentes és olyan területet, a hol kulturpolitikai tekintetben a telepítés főképp indokolható. Épen ezért jelezhetem, hogy a kormány elhatározta ebben a tekintetben szélesebb alapú akciót inauguralni. Közélebb lesz szerencsém a t. háznak benyújtani egy telepítési törvényjavaslatot, amelynek egyik része az állami akcióról szól. Ennek körvonalá röviden az, hogy a kormány rendelkezésére bocsáttassék egy megfelelő alap birtokok vásárlására, a melyek azután betelepítettek és a melynek árát az illető betelepített lakosok részletfizetéssel törlesztik. Itt óhajtom aztán foganatosítani és megvalósítani mindazt, a mit kritikaképen az ország egy és más vidékére viszonyítva hallottam, és itt lehet azután,

ha szabad úgy kifejeznem, a homesteadnak, habár halvány megvalósítását is megkísérlni.

Mert kiindulási pontom az, hogy úgy a község mint egész, valamint lakosa mint egyén, egészséges, életrelvő egyedek képezzen. Es épen azért mód lesz nyújtva ebben a törvényjavaslatban arra, hogy a telepes ne ürérkedjék, hogy időközben ne adja el birtokát, hanem, hogy akkora területet kapjon, a melyen egy normális parasztagda megélni képes, s ezt az illető telepítvényes oly indusztriával kezelhesse, mely biztosíthatja neki a jövőt és az expanzív működést is.

Egy másik módja a telepítésnek szintén célba fog vetténi azokon a vidékeken, ahol a kivándorlással akarunk szembe szállni, értem a székelységet, a felvidéket s túl a Dunának déli részét: s amennyiben nem volna lehetséges ezeken a helyeken oly területet vásárolni, mely elégséges egy község alapítására, a megoldásnak egy másik módját is kontemplálok, és ez a hozzátelepítés, mely abból áll, hogy a már létező községek mellé, esetleg kisebb birtokon, hasonló elvek alapján telepíttessenek lakosok, ami aztán azt az előnyt is biztosítja, hogy az ú. n. kulturális kiadások, mint a felkész, iskola, óvoda stb., nem fognak oly nagy áldozatokkal járni, mint egy külön telepítéssel járnának.

TÁRGA.

A plébanos úr naplójából.

(Emlékezés 1848-ra.)

Irla: Pilez Mór.

(Vége.)

Mereven nézett az agg katonára a pártító hófély ősz partfogója szeme közé, amelyből az erős szív elszántságával párosult erős lélek nyugodt vídmágsa tükröződött vissza.

»Hát halljunk legalább valami bővebbet védené sorsáról! — így kezdé a rendőrfőnök, hatalmas, bozontos bajszát félkezével simítván — »hadd hallom: katonára-e, civilista-e? Reménylen, csak tán nem holmi esküjét szeggett katonája ő felségének!«

Bármily érdes nyomatékkal volt hangoztatva ez utóbbi kérdés s bármily féltelmesen húzta ráncba szemöldökét a kérdő, a jóakarát mégis kihangzott az éles csengésű szavakból és sejteté az öreg pappal, hogy védenének ügye már félig-meddig meg van nyerve. Örömsugarzó arccal s lelkes hévvel kezdé tehát:

»Oh, nem, nem! Nem eszküző az én védeném, vitéz katonára volt, hősiesen szembeszállt ő felségének katonáival, de valamint más ezer meg ezer honfitarsa, ő is azon hitben sietett a csatamezőre, hogy kirá-

lyát és hazáját, mindkettőjüknek ellenségei ellen megvédje.«

Mindjobban-jobban neki tázesedvén, elbeszélte aztán plébanosunk védenének sorsát, miként hozták őt félholtan, összemarcangolva a parokhiába, miként ápolta őt szeretettel hónapokon át, hogy a halállal küzködőt megmentse hazájának. Jónak vélte azonban védené lelkigyötrelmeinek valóságos okát elhallgatni.

»Ugy, úgy! — kezdé erre a rendőrfőnök, láthatólag kiengesztelődve. — És mondja csak, főtisztelendő úr, hat hol is kapta ki a fickó a magát?«

»Cibakházánál, méltóságos uram!«

»Micsoda! — kiáltá az ősz katonára élénk meglepetéssel. — Cibakházánál? Bizony-bizony, ott keményen disputáltunk. Ott Cibakházánál rajtam is eret vágta, ott hagyta meg balkaromat, de — még annál sokkal dragábbat is ott vesztettem el.

Ez utolsó szavaknál egy nagy lelki fájdalom kifejezése komor fátyolként terült el az agg katonára arcán, mialatt jobb kezével homlokát, szemöldökét simítván, búskomoran lecsüggeszté fejét mellére.

Mély, hosszú csend állott be, mialatt az agg lelkész gondolatokba merülve igyekezett az éppen hallott, rejtélyes szavakon eligazodni.

Feltűnt az öregnek ama kínos érzés kifejezése, mely a rendőrfőnök egész lelkiületét elfoglalni látszott, midőn megemlékezett Cibakházáról s arról a »sokkal dragább«-ról, amit amott elvesztett.

Egyszerre csak egy gondolat mint villám cikazott át lelkén, amely véget vetett tündésének. Reszketve egész testében, örömsugarzó arccal emelkedett föl az aggastyanülő helyéről, mindkét karját oda tartván a vele szemközt ülő rendőrfőnök elé, szakgatott, de emelkedett hangon kiáltá!

»Uram, méltóságos uram! — Ön mint dragonyos kapitány vett részt a cibakházi csatában? Mint G... százados?«

Erre mintha villamos szikra érintette volna, fölpatant helyéből a katonára, bozontos szemöldöke alól csak úgy szórták szeméi a harag villamait.

»Hogy merészi tisztelendő úr a G... nevet előttem említeni? Az volt egykor a nevem, de saját vérem által megfertőztetett, ő felségének kegyelme vette le rólam a név szegyenét.«

Eme benső felhaborodásról tanuskodó kifakadásra térdre rogyott az agg lelkész arca. Leikesedett, mintegy örömtől sugárzó arca, mintegy imához öszekulesolt kezét égnék emelvén, majdnem túlvilági atszelleműtséggel kezdé rebegni:

»Uram Jézus! Uram Istenem, Megváltóm

Már maga a szándék, hogy a népesség helyes megosztásával a nagy arközségek teremtesse-nek, méltó minden jó hazafi teljes elismerésére.

Azonban, ha valahol, itt a telepítés kérdésénél be kell vallanunk, hogy jóformán az összes „illetékes tényezők” nincsenek egészen tisztában a szép hangzású, hazafias akció következményeivel és követelményeivel.

Nevezetesen mindazok előtt, akik a telepítés gyakorlati oldalát, a község-képzés óriási nehézségeit ismerik, bizonyos, hogy a jelenlegi telepítési rendszer nem egészen célszerű s az állami közreműködés elégtelen.

Igen sok földnélküli földműves család akad ebben az országban, akit elcsábít az a szép állami ígérlet: kapsz olcsó földet húsz évi kamatmentes részletfizetésre, házat, telket, magadnak csak egy kicsit instruálnod kell a gazdaságot.

Igen ám, de az egyéni életség-egységeken kívül, melyeknek tevékenységére nyilván módot nyújt ez a telepítési rendszer, azonnal beköszönnek a közélet terhei, melyek a községi szervezet képződésével együtt járnak.

Nagyon helyesen utal a miniszter az iskola, óvoda, lelkes, előjáróság fontartásának lesújtó nehézségeire, melyekhez első sorban a templom s egyéb kulturális középítkezés létrehozatala járul.

Ezek, az újszülött község anyagi erejét túlon-túl igénybe vevő, nagy összegű kiadások, melyek, legalább az első nemzedékre nézve úgyszólván illuzióriássa tesznek minden állami kedvezményt.

Az egészséges magyar agrárpolitika telepítési hitágazatát, abban a kilátásba helyezett törvényjavaslatban célszerű lenne olyaténképen formulálni: hogy a telepítő állam és az illetékes egyház méltányos részét vegye magára legalább az iskola s a templom kreálási költségeinek.

Szomorú, de tanulságos példák

Hogy és mivel érdemeitem meg én, gyarló, bűnös vén szolgád, ennyi kegyelmet, ennyi boldogságot!

Tovább nem bírta az öreg. Könyek zápora fojtá el hangját s hangos zokogás közt csak azt rebegett: „mily boldogság, mily isteni kegyelem!”

Meglepetten, meghatottan sietett oda a rendőrfőnök a térdelő aggastyánhoz, igyekezvén őt felemelni.

„Mi lelte főtisztelendő urat? Szóljon, az Istenért!”

„Sándor fia é!”

„Az agg katona hirtelen visszatantorgott, szótlanul oda dőlt zsölyeszékébe.

„Igen, igen, Sándor é! Önnek a fia é!” Ő az a pártító, kinek kegyelmét esdeklem! És az úristen úgy segélyen s kegyelmezen nekem utolsó leheltemben, miként önnek fia megérdemli a kegyelmet, megérdemli édes atyjának bocsánatát, szeretetét!”

A legközelebbi percekben már egymás keblén sirt örömkönyeket a két öreg és a legközelebbi órában már ott röpült a beláthatatlan pusztán egy négyfogatú hintó a sz...i plébánosi tanya irányában, hol csakhamar leírhatlan boldogság fényaradatokban öllekezett az apa a fiával, akik egymást a sír mélyében vélték és apadhatlan könyekkel siratták.

állanak a közel-múltból rendelkezésünkre, melyek azt bizonyítják, hogy ezen egyedül hatható segedelem nélkül a magyar telepítési kísérletek csak elvben szép, de kivitelben meddő illúziók maradnak.

Bethlen miniszter annyi őszinte szeretettel csügg ezen kedvenc ideáján, hogy az ő jóakarata, a tények valódi ismeretével sokat segíthet a már létező, de tengő telepítvényes községek sorsán s biztosabb, realisabb alapokra fektetheti az ez után szervezendőket.

K. K.

A gazdasági egylet pénze. A múlt év kora őszen volt, hogy a »Csongrád-megyei gazdasági egylet« volt titkára által, az egylet karára elkövetett sikkasztás kipattant.

Több mint fél év telt el azóta és csak most, a f. hó 6-ára hivta össze az egylet alelnöke: Sárkadi Nagy Mihály a közgyűlést, hogy számot adjon a történetéről, bejelentse, miszerint az egylet egész vagyona, viszonyaink közt nem épen jelentéktelen összeg el lett sikkasztva.

Nem vadoljuk az elnökséget és igazgató választmányt e késedelemért.

Az a 6 havi hosszú időt bizonyára arra használta fel, hogy a súlyos anyagi viszonyok közé jutottságból a békés és mindenkit kielégítő kibontakozás módját keresse. De ha már erre fél évet aldozok: azt mindenesetre rosszalunk kell, hogy most egyszerre törkisszakad, minden vizsgálat nélkül keresték és meg is találták a karért felelőst és mellőzték az alapos vizsgálati pusztan az okon, mert — mint mondták — nem lehet ezt az ügyet, az egylet felbomlasztásának veszedelme nélkül, még tovább halogatni.

Mert az ok a legkevésbé megállható, mikor arról van szó, hogy — akit a szenvedett kárért felelőssé teszünk — ezzel, akarva nem akarva is, az erkölcsi felelősséggel sújtjuk, ami — bármiként igyekeztek is a tárgyalás során ezt a kifejezést mellőzni és a dolgot szépítgetni, — valójában, hallgatag megszegtörténi.

A gyűlést Sárkadi Nagy Mihály alelnök nyitotta meg, röviden vázolván az általánosan ismert eseményeket: hogy az egylet volt titkára az összes egyleti vagyont elcsikkasztotta: alapítványi pénzeket és gyűjtött alapítványt, összesen 2157 frt 87 kr; hogy ellene a bünyefitő eljárás folyamatba tétetett, egyidejűleg a kártalanítási eljárás is, mely azonban nem sok, sőt semmi reménytel sem kecsegtet; hogy a választmány az elcsikkasztott összeget kétféle választva, a gyűjtött alapítványt az egylet által véleményezi lassanként helyre pótolandónak, ellenben az alapítványi pénzekre nézve, miután ezeknek szükségképpen meg kell térülnök, úgy határozott, hogy minden választmányi tag 50—50 frittal járulván hozzá, ebből az 1200 frt alapítványi pénz teljesen megtérül; végül, hogy a választmány tagjai ez iránt felszólítottván, 7-en feltétlenül, egy feltételezen megajánlották a nevezett összeget, öten eddig még nem nyilatkoztak, a többi pedig kerekén megtagadta a hozzájárulást.

Az elnökség, úgymond, nem terjeszt elő határozati javaslatot, hanem felkéri a tagokat, a kérdéshez hozzászólva, a felelősség tekintetében határozzanak.

Pásztor József, aki azután első szót a tárgyhöz, azzal az eredeti ötlettel állt elő,

hogy térítsék meg az elcsikkasztott összeget azok, akik Gyárfásra megválasztatásokat szavaztak. Mert hiszen, úgymond, módjában volt volna helybeli, megbízható és jól ismert egyént megválasztani, miért mellőzték azt az ismeretlenért?

Utána Bánfalvi Lajos emelt szót, hogy kimutassa, milyen tarthatatlan Pásztor felfogása, mely egy választásért, az ahoz szavazatukkal hozzájárultak évek múltán vonna vagyoniilag felelősségre, csupán azért, mert — az amit senki előre nem látott — az a megválasztott sikkasztó lón. Ami a felelősség kérdését illeti, azt szóló, az alapszabályok hézagos és zavaros volta mellett, nem látja olyan könnyen konstatahatónak, mint első pillanatra tetszik. Ennek bizonyosságát az alapszabály 3 egymásra következő paragrafusát olvassa fel, melyek egyike értelmében maga a közgyűlés vagy az ez által esetleg kiküldött szám- és pénztárvizsgáló bizottság, másik értelmében a választmány, harmadika értelmében az elnökség és speciálter az elnök, megannyi faktor egyaránt felelősségre vonható vagyoniilag, ha t. i. az előírt felügyeleti kötelességét elmulasztotta. És dacára ennek, hogy ez így van, a maga részéről épp a jelen esetben, ezek figyelembevételével mellett sem látta ezen tényezők egyikét sem feltétlenül elmarasztalhatónak, még pedig azért, mert az alapszabály maga nyit tag kaput a sikkasztásnak, kimondván, hogy a titkár a viszonyokhoz képest pénztáros is lehet, a nélkül, hogy ennek részéről letendő ovadákat kikötne. Az egylet vagyona, értékét 3 hónappal Zsilinszéküknek elnöké történt megválasztása előtt adta át az igazgató választmány Gyárfásnak és ezzel, tudván és akaratan kívül beleszabadította a sikkasztásba. Ily körülmények közt, miután az eddigi vizsgálat csupán arra szorítkozott, hogy az elcsikkasztott egyleti vagyoni összegét megállapítsa, a maga részéről — mielőtt bárkire is kimondatnék a felelősség — indítványozza: kuldessék ki egy bizottság annak megvizsgálására, vajon az alapszabályokban megnevezett tényezők melyike miként gyakorolta ellenőrző tisztét és csak ennek konstataása után hozzon a közgyűlés a kár megtérítése kötelezettségére nézve érdemleges határozatot.

Ónody Lajos titkár elég tisztázottan látja a helyzetet, hogy a kártérítési kötelezettség, a felügyeleti és ellenőrző jog gyakorlásának elmulasztója ellen már most kimondható legyen; de erre nézve indítványt nem tesz.

Szedes Janos szintén úgy véli, hogy ez az ügy újabb vizsgálattal ne odátassék el tovább, mert ez az egylet anyagi és erkölcsi kárára van. Ezekre való tekintettel azonban szükségesnek látná, miután az alapítványi pénzeknek okvetlenül meg kell térülnök, hogy ez lehetőleg mellőzésével úton, minden bírói beavatkozás nélkülésével tétessék lehetővé. Hogy miként? — erre nézve indítványt nem tesz, de az általa kifejtett elvnel fogva Bánfalvi indítványát sem fogadja el.

Sima Ferenc, a következő szónok, elsőben az igazgatót és választmányt rója meg, a miért ezt a sikkasztási ügyet csak most, félévvel annak megtörténte után, hozza a közgyűlés elé. Aztán konstatalván, hogy az egylet vagyoniának, különösen pedig az alapítványi pénzeknek okvetlenül meg kell térülnök, az alapszabályokra hivatkozva, kijelenti, hogy a kártérítési kötelezettség csupán az elnököt terhelheti. Kijelenti, hogy ezzel

nem az elnök vétke voltát akarja dokumentálni, mert az elnök a sikasztás tényéért magáért semmiesetre sem lehet erkölcsileg felelős, hanem az alapszabály neki teszi kötelességévé a pénztárvizsgálatokat és így vagyoniilag mindenesetre felelős, ha ott sikasztás történt. Igazságot szolgáltunk S i m a Ferencnek, amikor konstatáljuk, hogy dícséretes önmérséklettel beszélt és érvelt. A kár megtérülésére nézve indítványozta, hogy az egylet magánvagyonát képező 967 frt 87 kr. megtérítésétől tekintsenek el, 350 frtot az alapítványi pénzből megtéríteni már 7 választmányi tag kötelezte magát, a még hiányzó összegre nézve pedig a volt elnök kártérítési kötelezettsége mondassék ki. Az újabb vizsgálatot úgy, ahogy azt B á n f a l v i indítványozta, ő sem látja szükségesnek, mert hiszen a választmány már kimondotta önmagára, hogy nem érzi magát a kár megtérítésére kötelezottnak, a közgyűlés most önmagára nézve szintén kijelenti ezt, újabb vizsgálat tehát csak szükségtelenül odázná el az ügy békés elintézését.

S z e d e r János örömmel üdvözi az indítványt, mely az ő nézetének kifejezője. S t a m m e r Sándor kifejti, hogy a volt elnökre ez indítvány elfogadásával mintegy az erkölcsi felelősség háritatnék rá, ami pedig ellenében, aki nobile officiumként vitte az elnöki tisztelet és az egyletet fel is virágoztatta, semmiesetre sem mondható ki. Nézete szerint, ha már a kártérítési kötelezettség megállapított, ebbe a választmány az elnökség együttesen volna bevonandó.

B á n f a l v i elfogadná S i m a indítványát, ha az alapszabályok csupán az elnököt köteleznék az ellenőrzésre. Azonban nem így van és azzal, hogy a választmány önmagára, a közgyűlés is önmagára kimondja, miszerint magát kártérítésre kötelezottnak nem érzi, még nem látja tisztázottnak a helyzetet, mert hiszen önmagáról ugyanazt ugyanannyi joggal az elnökség és elnök is kimondhatja. Epp azért marad meg indítványa mellett.

A tárgyhöz még E c s e r i Lajos dr., majd ismételtén S t a m m e r Sándor, S i m a Ferenc, S z e d e r János és S u l c z Lajos szoltak, mire szavazásra bocsátatván az indítványok, a nagy többség S i m a indítványát fogadja el és elnök a határozatot ennek értelmében ki is mondja.

A tárgyorozat más két pontjával aztán rövidesen végzett a déli fél egykor bezároló közgyűlés.

Ujdonságok.

Szentes, 1893. március 9.

— **Uj kultúrternöki kerületek.** A földmivélsügyi miniszter 3050. sz. körrendeletében tudatja az összes törvényhatóságokkal, hogy az orszáig egész területe 10 kultúrternöki kerületre osztott fel. A körrendelet egyszerűsint felsorolja az egyes kerületekhez tartozó területeket, valamint minden egyes kerület székhelyét is. A körrendeletből benünket csupán az érdekelhet és csupán erről is adunk hírt, hogy vármegyénk, mely eddig a 6-ik kerülethez tartozott, az új beosztás szerint a 9-ik kerületbe esik és hogy ezen kerület kultúrternöki hivatalának székhelye Arad.

— **Március 15.** Az 1848-iki dicső szabadságharc évforduló napját, március 15-ét, mint erről már hírt adtunk, a helybeli dal-egylet a vármegyeláz nagytérmeben, délelőtt 11 órakor tartandó matinéval ünnepli meg. Az egylet e felolvasó, dal és szavaltati ünnepre

ez úton is meghívja az érdeklődő közönséget, melynek figyelmét ez ünnepl alkalomra ezen- nek felhívjuk. A kaszinó és iparos-ifjak önképző körén kívül, mint híret vettük, a szentesi kereskedő ifjak egylete is megünnepli március 15-ét, mely alkalommal az egylet helyiségében, esti fél 9 órakor Richter Jakab titkár tart felolvasást az 1848-iki nagy időről. B u d a i Imre egyleti tag pedig szavalni fog.

— **Mind elviszik a legények elejét.** A vármegyénk területén, a dorosmai járásban megkezdett sorozást a f. hó 6-án fejezték be. Sorozás alá került 186. I. korosztálybeli, 126 II. korosztálybeli és 111 III. korosztálybeli, összesen 424 hadköteles fiatal ember, kik közül a közös hadseregbe besorozottak 94, a honvédséghez 4, póttartalékba 4, egyéb kedvezmények révén a honvédséghez 7 egyén és kevésbé alkalmasnak találtak 11-en. A besorozottak összes száma 120. A sorozást ma Csongrádon folytatják, aztán Szentesre és végül a tiszáninneni járásra kerül a sor.

— **Jótevény alapítvány.** Még a farsangon történt, hogy a helybeli ács- és kőművesifjúság 50 frtot küldött be szerkesztőségünk-höz, hogy azt, a mellékelt felosztási kulcs szerint, a helybeli egyházak közt, a szegény sorsú iskolás gyermekek felségelése céljára osszuk fel. Ez összegből 20 frtot, a beakadók kivánásához képest, a reformatus egyházunk juttatunk, amelynek presbitériuma, midőn szerkesztőségünk utján köszönetet mond a nemeslelkű adományozóknak, egyttal tudatja velünk jegyzőkönyvi kivonattal, hogy az adományösszeget »ács- és kőműves-ifjak alapítványa« címmel, a megjelölt jótevény célra gyümölcsözően helyezte el.

— **Jóváhagyott megyei határozat.** Vármegyénk törvényhatósági bizottságának egy korábbi közgyűlés 25 frt segélyt szavazott meg a közmivélségi alaplól, a vaci siketnemek intézetének. A belügyminiszternek tegnap a vármegyéhez ez ügyben leérkezett rendelete ezt a meggyeülési határozatot most jóváhagyja.

— **Muszká hangverseny.** Szlaviánszky Nádia kisasszony 32 tagból álló hímeves orosz énekkarának a f. hó 18-án, városunkban, a Kass-szálló nagytérmeben rendezett hangversenye a következő gazdag műsorozatú leend:

• I. rész: 1. »A Kaluga bejáratánál«, nemzeti dal, rendezi: Szlaviánszky N. 2. »A fekete szemű fiatal ember«, tancdal. 3. »Az aratóné«, mezei dal, rendezi: Szlaviánszky N. (Solo: Szlaviánszky N.). 4. »Wanja dalae«, vig dal változatokkal (Solo: Szlaviánszky N.). 5. »Az éjjeli óra«, dal, rendezi: Waronikoff. 6. »Kedves füzáloom«, szomorú nemzeti dal. (Solo: Szlaviánszky N.). 7. »Te széles útcám«, tancdal. (Solo: Szlaviánszky N.). Programmon kívül: Magyar népdal, Szlaviánszky N.). — II. rész: 1. Dal és körtánc »Russalka« operából, Dargomigszky-tól. 2. »Kertenben edesen dalolt a csalóagnye«, ó-korbeli dal az Oeuvres posthumes-ból, Warlamoff-tól. (Solo: Szlaviánszky N.). 3. »Kedves lányom, itt jönnek a bojárak!«, vig dal, Dragomigszky-tól. (Solo: Szlaviánszky N.). 4. »Eljőrem a gyűrmet«, ó-korbeli találós dal. 5. »Kapunk előtt«, körtánc. 6. »Anyácskám, könyörülj rajtam«, ó-kori szomorú dal, Courileff-tól. (Solo: Szlaviánszky N.). 7. »Ei Ouchnem!«, jellemdal. Hangverseny után tánczene a helyb. első zenekar közreműködésével.

— Az előadandó darabokhoz szövegeknyvek 10 krért, továbbá a dalok zongorára Stark Nándor könyv- és zenemű-kereskedésében kaphatók, hol a belépő-jegyekre is elő lehet jegyezni, számozott ülőhelyre 2 frt, számozatlan ülőhelyre 1 frt 50 kr. és állóhelyre 1 frttal. A program I. és II. része közt két templomi ének, esetleg magyar népdalok adtnak elő.

— **Bolvizrendezés.** A csongrád-sövényházi ármentesítő-társulatnak vármegyénk alispánja, C s a t ő Zsigmond dr. engedélyezte — a bemutatott tervek alapján — a 84-ik tiszai-átmetszés által elvágot tiszai-kanyar alsó torkolatánál létesítendő szivornya és az

ahoz tervezett csatorna kiépítését. Az engedélyezés iránt hozott alispáni határozat hivatalból fel lett terjesztve a földmivélsügyi miniszterhez, akitől a tervek és az alispáni engedélyező határozat tegnap érkeztek le megerősítve.

— **Szabadságon.** Járásbíróság főnöke: G a a l Sándor kir. járásbíró a f. hó 13-tól két hétig szabadságra megy. Tavolléteben a járásbíró, az adminisztratív teendőkben is, S a l á n k y József dr. kir. aljárásbíró helyettesíti.

— **Rozoga vasúti hid.** A Nagyvárad-H-M. Vásárhely felől érkező személyvonat utasai a f. hó 6-án csak nagy késéssel érkeztek be Szegedre. A késedelem oka az volt, hogy a vonatot az A l g y ő mellett tiszai ártéri fahidon nem lehetett áthozni, mivel a külömben is rozoga hidat annyira meggyengítették a jégzajlások, hogy azon többé nem lehet veszély nélkül közlekedni. A vonat így megállt Algyő alatt, s az utasoknak várni kellett egész délelőtt 11 óráig, amikor Szegedről Faragó főmérnökkel újabb személyszállító kocsi jöttek a hid túlsó feléig, melyekhez az utasoknak úgy kellett a hidon gyalogszerrrel átkelődni. Es most, mint a Szeged-rökusi állomás főnökségétől értesülünk, a hid járhatatlansága miatt 3 napig befogják azon szüntetni a forgalmat. Addig az utasok az Algyőn megálló vonattal kénytelenek lesznek gyalogszerrrel átsétalgni a hid másik részén várakozó szegedi vonathoz.

— **A kaszinó közgyűlése.** A tagok nagy-számú részvéte mellett tartotta meg a helybeli kaszinó f. hó 5-én rendkívüli közgyűlést, melyen kaszinósok, a f. évi április 24-től Borsodi Imre, a Kass-szálló volt főpincére választott meg egyhangúlag. A közgyűlés ezenkívül még az építési kölcsön ügyében hozott nagyfotossági és életrevaló határozatot, mellyel a kaszinó jövője mindenképen biztosítva van.

— **Egyleti élet.** A helybeli »sport-egylet« f. hó 5-én tartotta meg igen látogatott évi rendes közgyűlését. F e k e t e Marton elnök összetartásra, a sportmeket nagyobb kedvvel való üzésre buzdította az egylet tagjait. Az előterjesztett választmányi évi jelentésből kitűnt, hogy bár szép számmal vannak tagok az egyletben — ez idő szerint ugyanis 48 tag van — és szép évi költség-vel rendelkezik az egylet, de az eredmény nem felelt meg a varakozásnak, mert kevés volt a sport iránti hajlam, kevés az érdeklődés és még kevesebb az igyekezet. Sportolónk fogadkoztak is erősen, hogy minden másképen lesz ezután, s valóban nyomban szép ígéretek is tettek egymásnak, mit ha bevaltnak: társasletünkben ezen szamoto-veó egylet újra élénk és virágzó leend. Az alapszabályokat egy-két pontjukban módosították. A főmódosítást az képezi, hogy ezutánra nem három évről három évre, de egyszerűs-mindenkorra alakul az egylet s megállapított ennek következtében az egyletből való kilépés módja. Főbb változtatás még az, hogy az alapítók ezutánra 50 frt és nem mint eddig 20 frttal válthatják meg örökös tagsági jogukat. Elhatározottak, hogy a jég-sportot és a vízvást — mely sportok eddig is leginkább üztettek — a folyó évbén is felkarolják. Vay Lajos gróf vivómester a folyó évbén is meg lesz hiva egy hónapra vivó tanfolyam tartására. A közöttünk már igen kedvelt gróffal a szerződés a napolban meg is kötötték, mivel a kurzus önkéntes jelentkezés folytán biztosítva van. A kurzus valószínűleg június vagy július hóban fog megtartatni. A jég-sport üzésére nézve határozottak, hogy a jég-pálya a nyár folyamán megnagyobbítatják, s oly helyzetbe hozatik még idejekorán, hogy a tél beálltával azonnal — és ne úgy, mint a most mult szezonban csak hetek multán lehe-

tezt megkezdésén a jég-sportolást. A tisztikar újraválasztásának eredménye a következő: Elnök lett Fekete Márton; választmányi elnök: Dr. Elek; titkár: Dr. Sulc Lajos; Ügyész: Bir. Schlesinger Károly; pénztárnok: Nyír Gyula; gondnok: Bóna Sándor. A választmányi tagok száma 4-ről 6-ra emelvetett és megválasztottak: Albertényi Antal, Dr. Cicatricis Lajos, Jurenák Béla, Dr. Mikecz Ödön, Pollák Antal, Dr. Tasnády Antal. A sportos urak ezután, reménnyel eltelve a jövő iránt szoltak szét.

* Purim-bál. A helybeli zsidó-ifjúság f. hó 11-ére tervezett purim-bálja, az előkészületek után itélve, a legjobb sikerűnek ígérkezik. A táncvigalom tiszta jóvedelme, a legszebb emberbaráti intézmények egyikének, a szegény sorsú iskolásokat segélyező egyelet javára van szánva és már ezért is méltó az ifjak törekvése, hogy a közönség őket a legnagyobb részvétellel támogassa. A rendezőség mindent elkövet a bál sikere érdekében és hiszik, hogy az nem is marad el.

* Új intézmény. A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás kimutatásokat hoz nyilvánosságra az általa leplombozott magvakról. Az első kimutatás szerint, mely a „Köztelek” című szaklap jan. 18-án megjelent, ez idén, jan. hó 17-ig az alább megnevezett budapesti magkereskedők és elárúsítók számára a következő mennyiségű magvakat plombozta le, u. m.: Mauthner Ödön 556 métermáza lucerna, 105 métermáza löhere. Haldek Ignác 36 métermáza lucerna, 51 mm. löhere. Ullmann Károly 176 métermáza lucerna, 33 méterm. löhere. Magyara keresk. részvény társaság 185 méterm. lucerna, — löhere. Magyar mezőgazdák szövetsége — lucerna, 71 mm. löhere. Szávoszt Alphon 20 mm. lucerna, 22 mm. löhere. Frommer A. Hermann 6 mm. lucerna, 4 mm. löhere. — Statisztikai szempontból a m. kir. magvizsgáló állomás fenti kimutatásának az a legérdekesebb momentuma, hogy e cégek közül az egyik, névszerint a Mauthner cég egymaga több lucernát plombozott, mint az összes többi budapesti magkereskedő együttvéve. Közgazdasági szempontból pedig nagyon is helyesebbnek és kimutatások nyilvánosságra hozatalát, minthogy általuk világosan betekinthez a gazda a különféle magúrás cégek üzemeibe és forgalmába és e csalhatatlan kimutatások révén aztán világosan láthatja azt is, melyik cég felé irányul leginkább a gazdaközönség általános és legnagyobb bizalma.

Selyem hamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderült. Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban össepödördik és csakhamar kialszik, maga után csakély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zseru színű szalonnás lez és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagból leltitellen tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem műanyagba soha össze nem pödördik, csak megpörbül. **Henneberg A.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára** Zürichben hához szállítva, postahár és vámentesen szívesen küld bárkinek is mintákat egyes előnyökkel való, akár egész vögekben levő valódi selyem szövetekből. Svájcha címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (3)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

A szentesi főgimnáziumi tanuló ifjúság f. hó 4-iki jótékonycélú táncvigalma alkalmából, a következők urak és úrnők voltak szívesek felülfizetni: Sima Ferenc 10 frt; dr. Tary József (Szeged), Szeder János, Balogh János 5—5 frt; Takács Gyula 4 frt.; Zolnay Károly, Onody Lajos 3—3 frt.; Stern Mór (Mágoes), Bányai József, özv. Csikányi Károlyné, Molnár Gyula, Hubacsek Pál, Zsoldos Ferencné, Váraday Lajos 2—2 frt.; Kanász Nagy Imre 1 frt 50 kr.; Cohn Jakab, id. Vecseri János, Tary István, Neufeld Zsigmond, Wellisch Vilmos, dr. László Vilmos, Rósnér Dávid, Stark Nándor, N. N., Pólya Ferenc, Czukkermann Béla, Neumann János, özv. Dobray Sándorné, Feiler Márton, Técsy Sándor, Derzi K. Ferenc, Klein Árpád, ifj. Vecseri János, Bóna Sándor 1—1 frt.; Radmecky Kálmán, N. N. 50—50 kr. Komáromy Lajos 1 frt., összesen 71 frt 50 kr.

A táncvigalom összes bevétel 199 frt, kiadása 42 frt. 84 kr. volt és így a tiszta jóvedelem 156 frt 16 kr.

Fogadják a szives felülfizetők, kik áldozatkészességükkel a kitűzött célok megvalósulását oly hathatósan elősegítették, továbbá Szentes város tekintetes tanácsa, a vendéglői nagyteremnek világítással együtt történt készsége díjjalán átengedéseért, végül Molnár Gyula tanár úr, aki az izléses tancrendeket előzékeny szívességgel elkészíteni kegyeskedett, melyen érzett forró köszönetünket. Szentesen, 1893. március 6-án.

A rendező bizottság.

Irodalom.

A **»Vasárnapi Újság»** március hó 5-iki száma a következő tartalommal jelent meg: »A pápa jubileuma.« (XIII Leo pápa legújabb arcképevel). — Költemények: »Siralomházbáró Kemény Endrőtől; »A verebekhez Igmány Miklóstól; »A bálkirálynő» Sully Prudhomme után franciából Béri Gyula. — »Az öreg mama.« »Svéd elbeszélés írta: Hedensjtarna Alfréd, ford. dr. Baján M. — »Egy diploma költeménye.« Igaz történet. — »A régi magyar konyha.« — »Földregés Zante szigetén.« (Képpel). — »Varkastely a Kárpátokban.« Regény Verne Gyulától (Három képpel). — »Kálnoki Bedő Albert.« (Arcképpel). Arató Gyulától. — »Az 1896-iki kiállítás.« — »Az angol alsóház nagy napja.« (Képpel). Az ir. törvényjavaslat tárgyalása (87 arcképpel). — »A francia szenátus.« (Képpel): 1. A szenátus ülése, 24 arcképpel; 2. A Luxembourg-palota, hol a szenátus üléseit tartja. — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendez. rovatok.

A **»Vasárnapi Újság»** előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Újdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4 szám.)

Lapfőmunkács és felelős szerkesztő: Dr. Márffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

SÜRGÖNY!!!

Alóírtott tudatom Szentes város és vidéke n. é. közönségével, hogy a Kossuth-útcán, Pollák-örökösök hazában a modern-kor legkényesebb igényeinek is megfelelő

szalon- és házi-bútor raktárt

rendeztek be és ezt, a tek. városi tanács engedélye folytán, **follyó hó 15-én** megnyitom.

Midőn ezen körülményt előre is jelezni bátorítkodom, egyszersmint legyen szabad megjegyezni, hogy hosszú éveken át e cikkben szerzett tapasztalataimat a legelső külföldi és hazai bútor-gyárakban szereztem, utóbb pedig az országos híru Barna Mano egyi bútor-gyárában mint főkönyvelő szerepeltm.

Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetéscimmél fogva, szerény önérettel állíthatom, hogy vállalatom e vidéken egyedül lesz a maga nemében és a partfogast melyért esedezem, teljes mértékben kifogja érdemelni.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy a legjobbba és legegységessábat a lehető legolcsóbban juttassam megfizetelém és vevőim birtokába.

Nagy hiányt véitem pótolni, midőn vállalatom megnyitására magamat elhatároztam, s hiszem, hogy a n. é. közönség — kinek eddig a szép és elegans bútordarabokért a fővárosba kellett menni. — érdekelt mozdítom elő, midőn ezeket nálam itt helyben olcsóbban kaphatja meg.

Midőn magamat és vállalatomat Szentes város és vidéke közönségének partfogásába ajánlom, maradtam teljes tisztelettel:

2—1 **Goldberger Adolf.**

A szentesi hitelszövetkezetnek

Hoffer Adolf-féle 11 katasztrális hold alsó-réti földje eladó, vagy haszonbérbe kiadó, a föld velőnek azonnal birtokába bocsájtatik; jelenleg üres, nincsen betve. — Tudakozódhatni az intézetnél.

5564. tk. 1892. szám.

Árverési hirdetm. kivonat.

A szentesi kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Scheinberger és Popper** szentesi cég végrehajlatonak **Szilágyi Lajos** végrehajlatát szenvendő elleni 563 frt 37 kr. tökékövetelés és járulékal iránti végrehajlati ügyében a szentesi kir. járásbírótság területén lévő, Szentes városban fekvő, a szentesi 988. stjtkben A + 1345. rsz. a. foglalt II. t. 135. népsorszámu ház, udvar és kertből végrehajlatát szenvendőttelítő 1/4-ed részre, illetve az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-a értelmében az egész ingatlan, — még pedig a C. 3. alatt Gyulai Zsuzsanna javára, a néhai Szilágyi János hagyatékához tartozott 1/4 ad részre bekebelezett özevgyi haszonélvezete szolgálmi jog sérelme nélkül az árverést 618 frtban czennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1893. évi március hó 27-ik napján délelőtt 9 óraker** ezen telekkönyvi hatóság helyiségeiben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladati fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát, vagyis 61 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénzben a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1892. decemb. 29-én.

A szentesi kir. járásbírótság, mint telekkönyvi hatóság.

HUBACSEK, kir. aljbíró.

Lak-bérbeadás.

Özv. **König Simonné I.** tized 95. sz. házánál egy 2 szoba, konyha, kamra, padlás és tüzevalósból álló udvari lakás szt.-György naptól haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 3—1

566.1893. t. k. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírótság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Balla Mihály és neje Borbas Lidia** végrehajlatonak **Fazekas Erzsébet, Buzi Nagy Józsefné** szentesi lakos végrehajlatát szenvendő elleni 100 frt tökékövetelés és járulékal iránti végrehajlati ügyében a szentesi kir. járásbírótság területén lévő, Szentes városban fekvő, a szentesi 14732. sz. tjkönyvben A. + 5121. rsz. a. foglalt III. t. 602. népsor számu ház és udvarból álló ingatlanok végrehajlatát szenvendőttelítő Fazekas Erzsébetet illető fele része, illetve az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében az egész ingatlanra az árverést 500 frt 50 kr., utóajánlati árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1893. évi április hó 17-ik napján délelőtt 9 óraker** ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladati fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát, vagyis 89 frt 45 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénzben a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1893. évi február 14-ik napján. A szentesi kir. jbrótság mint tkv. hatóság.

HUBACSEK, kir. aljbíró.